

[Handelsministeren.]

at Basis for en ny, sund Bank til Videreførelse af den levedygtige Del af Landmandsbankens Forretninger kan skabes. Begge de nævnte Formaal er af stor Betydning for Erhvervslivets Trivsel.

Jo længere Tid Landmandsbanken har været drevet som Statsbank, desto stærkere er Klagerne fra Erhvervslivet blevet over, at der herved er indført Usundhed og Uligevægt i Konkurrenceforholdene. Klagerne er gaaet saa vidt, at det er hævdet, at en Ophævelse af Statsbanken vil være en Førstebetingelse for, at Erhvervslivet kan arbejde sig ud af de Vanskeligheder, hvorunder det lever. I samme Retning gaar de Klager, man ogsaa har hørt her paa Rigsdagen over det i Længden ganske uholdbare Forhold, at Statens almindelige Bevillingsmyndigheder i vidt Omfang er sat finansielt ud af Spillet derigennem, at Landmandsbankens Ledelse uden Bevillingsmyndighedernes Samtykke kan disponere over Millionbeløb paa Statens Vegne samtidig med, at Rigsdagen med den største Omhu prøver og overvejer selv Spørgsmaal om ganske smaa Bevillinger.

Lovforslaget tilsigter, som nævnt, paa den ene Side at tilvejebringe normale, ordnede Forhold paa dette Omraade gennem en Afvikling af Statsbanken, men har paa den anden Side herudover for Øje at søge det danske Kapitalmarked og det danske Erhvervsliv tilført en Styrkelse gennem Optagelse af udenlandsk Kredit eller Laan, en Foranstaltning, der antagelig vil kunne virke som en god Løftestang under Erhvervslivets Arbejde paa at komme ud over de nuværende Vanskeligheder. Endelig giver Lovforslaget Grundlag for Oprettelse af en ny, privat Forretningsbank, der med frisk, for en Del fra Udlandet tilført Kapital, i Kappelstrid og Samarbejde med de to andre private Hovedbanker kan videreføre den levedygtige Del af Landmandsbankens Forretning og betjene det Erhvervsliv, der trænger til en saadan ny, initiativrig Privatbank ved Siden af de bestaaende Banker. Paa dette Punkt vil Erhvervslivets Interesser ganske falde sammen med Statens, idet en ny, kraftig Bank vil være i Stand til og selv have Lyst til i saa stort Omfang som muligt at overtage den gode Del af Landmandsbankens Forretninger, der heldigvis udgør en betydelig Del af Bankens Balance, selv om denne tillige rummer adskillige tunge og endnu uafklarede Engagementer og Aktiver. Oprettelsen af en saadan ny Bank vil altsaa i betydeligt Omfang kunne tjene til at fremskynde Afviklingen af Statsbankens Forhold og hidføre et forholdsvis

gunstig økonomisk Resultat af denne Afvikling.

Forinden jeg gaar nærmere ind paa Lovforslagets Bestemmelser og paa de Undersøgelser og Forhandlinger, der er gaaet forud for Lovforslagets Udarbejdelse, finder jeg Anledning til, for at give den rette Baggrund for Lovforslaget, at minde om den Udvikling, der har ført til den Stilling, Banken i Øjeblikket befinder sig i, og som har nødvendiggjort, at Spørgsmaalet om Statens Forhold til Banken optages til snarlig Løsning.

Ifølge Loven af 21. September 1922 gik Staten ind paa at deltage i Tilvejebringelsen af en Kapital paa i alt 100 Mill. Kr. til Landmandsbanken, saaledes at Staten tegnede 40 Mill. Kr. Præferenceaktier, medens Nationalbanken, Det Østasiatiske Kompagni og Det store nordiske Telegrafskab tilsammen tegnede 30 Mill. Kr. Præferenceaktier, og hertil kom en af Nationalbanken indskudt Reservefond paa 30 Mill. Kr. Endvidere bemyndigedes Regeringen til med Tilslutning hertil af Rigsdagens Landmandsbanksudvalg, der nedsattes i Henhold til den paagældende Lov, paa Statens Vegne overfor Nationalbanken at garantere de Laanetilsbud, som denne maatte anse det for paakrævet at yde Landmandsbanken i Anledning af eventuelle Vanskeligheder i Overgangstiden. Ved Loven af 5. Februar 1923 udvidedes denne Garanti saaledes, at Staten med bindende Virkning til den 1. April 1928 overtog fuld Garanti for alle retsgyldige Fordringer paa Landmandsbanken saavel fra Indskydere som fra andre Kreditorer, for saa vidt disse Fordringer ikke kunde dækkes af Bankens Aktiekapital, Reservefond eller andre Midler. Samtidig ændredes Bankraadets Sammensætning saaledes, at Staten fremtidig skulde vælge to Trediedele af Bankraadets indtil 9 Medlemmer, medens Staten ifølge Loven af 1922 alene valgte Flertallet. Ved Loven af 9. Marts 1926 forlængedes Statsgarantien indtil 1. April 1932, og denne Ordning er endnu bestaaende, idet Loven af 16. Juli 1927 alene tog Sigte paa Forberedelsen af en snarlig Ordning af Statens Forhold til Landmandsbanken.

Til Belysning af Bankens Virksomhed i den forløbne Aarrække skal jeg nævne, at Bankens Balance udviser en meget betydelig Nedgang i Overensstemmelse med, hvad det stadig har været Tanken at søge at naa, og i Overensstemmelse med Deflationens nødvendige Indvirkning paa Landmandsbankens saavel som paa andre Bankers Balance. Landmandsbankens samlede Aktiver for-